

len. Att en ledare då kan tillåtas ha vissa känslomässiga brister av den typ Stenbäcker pekar på i sin bok blir tyvärr helt följdriktigt.

För att minimera risken att få in ledare med sådana känslomässiga brister i sin personlighet till vårdsektorn tror jag det är nödvändigt att man vid chefsställsättningar inom svensk sjukvård mer tar i beaktande egenskaper som mognad, empati och förmåga att kunna samverka över revirgränser hos de sökande.

Stenbäcker har en förmåga att både klagörande beskriva och ta upp konsekvenserna av tidiga känslomässiga störningar på individ- och samhällsnivå. Detta gör att hans bok, trots att den är något för omfångsrik och tungläst och dessutom innehåller en del upprepningar och icke vetenskapligt belagda påståenden, bör läsas av ledare och chefer på olika nivåer inom vården. •

Lättillgänglig uppslagsbok i psykiatri

Lennart Wetterberg. **Psykiatri i fickformat**. 4:e upplagan. 208 sidor. Stockholm: Lennart Wetterberg, 1997. ISBN 91-971272-56.

Recensent: Benny Fhager, överläkare, Division C, Äldrepsykiatri, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg.

Författaren Lennart Wetterberg, professor emeritus vid Karolinska institutet, Stockholm, har givit ut »Psykiatri i fickformat», 1997. Boken måste anses som ytterst angelägen. Att få en bred, kortfattad och lätt uppslagbar beskrivning av psykiatri är synnerligen väsentligt för både specialister och andra som kommer i kontakt med psykiatri inom sina respektive utbildningar.

Författaren utgår från ICD 10-diagnostiken från WHO, som tillämpas i Sverige sedan 1997.

Befäster de utsattas rättigheter

I förordet, som författaren skrivit, betonar han att svensk psykiatri arbetat

upp sig ifrån en historisk bristsituation och att väsentliga förbättringar skett inom den psykiatriska vården under de senaste decennierna. Författaren har dock lämnat in en brasklapp om att vissa omorganisationer har inneburit bl a att patienter med psykiatrisk långtidssjukdom och psykiskt handikapp kommit i trångmål.

Författaren vill genom ovan nämnda publikation befästa dessa utsatta patienters rättigheter och status.

Komprimerad kunskapsmängd

En klar styrka är att författaren utgår från ICD 10 och använder den implicita helhetssynen konsekvent boken igenom.

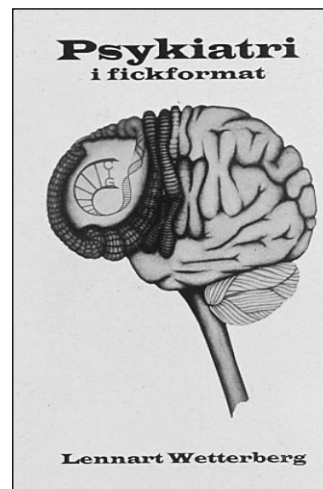
Boken har närmast karaktär av uppslagsbok för den som snabbt, koncist och lätt vill kunna slå upp olika diagnoser och frågeställningar samt lagar m m.

Enligt min uppfattning har författaren på ett mycket grannliga sätt förmått att konkretisera ett svårt och komplext kunskapsfält till ett relativt begränsat textomfång.

Det finns en klar konsekvens i författarens beskrivning, och den verkar utgå från en klinisk vardaglighet som framstår som klart sympatisk. För en kliniskt verksam psykiater med den sedvanliga eklektiska ideologiska inriktningen finns inte stort att anmärka.

Tendens till biologisk slagsida

Om man ändå skulle ha någon anmärkning är det i så fall att enligt min mening vilar psykiatri på tre stycken fundamenta. Det handlar om ett socialpsykiatriskt synsätt, ett psykodynamiskt synsätt och ett biologiskt synsätt. Vanligast smälts dessa samman, speciellt då inom klinisk praxis, till någon form av eklektiskt försök till helhetsyn och praktik. Min uppfattning är att ovan nämnda bok har en viss slagsida åt det biologiska hållet med styrkor och svagheter mot bakgrund av detta. Därtill finns ett inslag av torr psykiatrisk

prosa, som jag tror att en del som går andra utbildningar än läkares kan komma att få vissa svårigheter med.

En eloge för de etiska riktlinjerna

Sammanfattningsvis måste ändå helhetsintrycket vara mycket positivt. Boken är mycket redigt skriven och praktisk och lätt att slå i. Speciellt vill jag ge en eloge till författaren för att han tagit fram etiska riktlinjer mot bakgrund av

Madriddeklarationen 96. Dessa deklamationer präglas av etiska riktlinjer av solidaritet och omsorg om de psykiskt sjuka som har en annorlunda angreppspunkt och ett mycket vidare synsätt än vad som är sedvanligt.

Författaren tycks ha ett patos för psykiatri i sig själv och en önskan att kunna vidarebefordra kunskap och praxis till en vidare publik, vilket är mycket lovvärt. Framför allt har boken ett stort värde som lättförståeligt och lättillgängligt uppslagsverk. •

Rättelse

I recensionen av boken »Lära läkare förändra» i nummer 28–29/98 hade namnet på den andra författaren, Birgit Jacobsen, fallit bort i författarpresentationen. Vi beklagar detta!